

АНОТАЦІЇ

Борейко В. І. *Шляхи виведення заробітної плати з «тіні».* – С. 3.

В статті досліджено проблему нелегальної виплати заробітної плати та заходи України, направлені на її вирішення; обґрунтовано, що запровадження пропорційної системи оподаткування доходів фізичних осіб не тільки не сприяло «детінізації» національної економіки, а й призвело до зменшення надходжень до державного бюджету, а зміни в законодавстві України, направлені на зменшення ставки єдиного соціального внеску через недостатність коштів, не можуть бути реалізовані більшістю підприємств. З метою виведення заробітної плати з «тіні», запропоновано повернути прогресивну шкалу оподаткування доходів фізичних осіб, встановити диференційований мінімальний розмір єдиного соціального внеску для різних категорій працюючих, знизити без будь-яких додаткових обмежень ставку цього внеску та визначити мінімальний розмір пенсії пропорційно кількості років відпрацьованого пенсіонерами обов'язкового трудового стажу.

Ключові слова: національна економіка, нелегальна виплата заробітної плати, пенсія, податок на доходи фізичних осіб, єдиний соціальний внесок.

Бутенко А. І., Уманець Т. В., Сараєва І. М. *Оцінка рівня доступності фінансових ресурсів для малого та середнього підприємництва.* – С. 6.

Метою статті є оцінка реальної ситуації щодо доступності малого та середнього підприємництва до фінансових ресурсів і розробка заходів, спрямованих на нівелювання негативних факторів у сфері їх розвитку, які згодом повинні поліпшити стан справ щодо доступності до фінансових ресурсів.

Проблема доступності малого та середнього підприємництва (МСП) до фінансових ресурсів набула особливої актуальності в складний і нестабільний період соціально-економічних і політичних відносин української економіки. Проведені дослідження показали, що для нівелювання негативних факторів у сфері розвитку МСП необхідна продумана державна антикризова політика, спрямована на збалансування бюджетної, податкової та кредитно-фінансової політики підтримки вітчизняного бізнесу, яка, в першу чергу, повинна поліпшити стан справ щодо доступності МСП до фінансових ресурсів. У зв'язку з цим пропонується розробити «Дорожню карту забезпечення доступу МСП до фінансування», стратегічною метою якої має бути формування ефективної цілісної державної кредитно-фінансової політики, спрямованої на розвиток і підтримку сектора МСП України.

Ключові слова: підприємництво, індекс ділових очікувань, кредити, підтримка розвитку малого підприємництва, фінансові ресурси, дорожня карта.

Винограденко С. О. *Підвищення рівня концентрації як основа інтенсифікації використання земельних ресурсів сільськогосподарських підприємств.* – С. 9.

Статтю присвячено проблемі впливу рівня концентрації на основні складники інтенсифікації використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах. Зокрема виявлено позитивний вплив площі сільськогосподарських угідь на матеріально-речовий і результативний складники інтенсифікації та на економічну ефективність інтенсифікації викорис-

тання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах. З'ясовано, що більші за розміром угідь підприємства вкладають у земельні ресурси на третину більше коштів, ніж малі.

Ключові слова: концентрація, інтенсифікація, земельні ресурси, сільськогосподарські підприємства, сільськогосподарські угіддя.

Каткова Н. В., Матушевська О. А., Бурлан С. А. *Оцінювання економічної стійкості суднобудівних підприємств: критерії і показники.* – С. 14.

В статті запропоновано систему показників оцінки економічної стійкості суднобудівних підприємств з урахуванням специфіки галузі, впливу ендогенних та екзогенних факторів. Обґрунтовано, що індикаторами забезпечення економічної стійкості підприємств промисловості мають бути показники фінансової, кадрової, виробничо-технічної, ринкової та екологічної стійкості. Запропоновані цільові значення індикаторів економічної стійкості для одного із суднобудівних підприємств.

Ключові слова: оцінювання, економічна стійкість, показник, суднобудівна промисловість.

Ковальов В. М. *Наукові передумови формування соціальної моделі управління економікою держави.* – С. 19.

Стаття є підсумковою до циклу публікацій автора з проблем впливу праці на формування суспільних відносин і створення соціальної моделі управління економікою держави. В статті науково обґрунтовано нові методологічні підходи до кількісної оцінки параметрів соціальної моделі управління економікою, побудованої на принципах переваги соціальних цілей розвитку господарства порівняно з економічними цілями.

Ключові слова: модель, управління, економіка, принципи, баланс інтересів, бізнес, наймана праця, людський капітал, трудовий потенціал, оплата праці, закони розвитку.

Коваль О. П. *Щодо окремих новацій проекту Трудового кодексу України.* – С. 33.

У статті проаналізовано норми проекту Трудового кодексу України стосовно контролю за виконанням працівниками трудових обов'язків, регламентування роботи на умовах ненормованого робочого часу та зміни засад загальнообов'язкового державного соціального страхування. Сформульовано рекомендації, спрямовані на забезпечення захисту прав та інтересів працівників.

Ключові слова: технічні засоби контролю, ненормований робочий час, надурочна робота, страховий стаж.

Кузьменко Л. М., Солдак М. О. *Міжрегіональне співробітництво як фактор забезпечення розвитку території.* – С. 36.

У статті розглянуто міжрегіональне співробітництво як елемент вирішення багатьох питань території, зміцнення її розвитку і пошуку нових шляхів у реалізації поставлених завдань.

Ключові слова: міжрегіональне співробітництво, валовий регіональний продукт, структура промисловості регіонів, кластери, міграція населення.

Кукурудза І. І. *Європейська економічна інтеграція України: необхідність і можливі наслідки.* – С. 43.

Досліджено й аргументовано доцільність участі України в регіональних інтеграційних об'єднаннях, в тому числі і в ЄС. Звернуто увагу на ризики та загрози, які можуть виникнути при реалізації Угоди про Асоціацію і Зону вільної торгівлі з ЄС. Запропоновано заходи, здійснення яких дасть можливість уникнути негативних наслідків і одержати від євроінтеграції найвищий соціально-економічний ефект.

Ключові слова: європейська економічна інтеграція України, необхідність економічної інтеграції, ризики і загрози, зона вільної торгівлі, асоціація.

Літовченко Б. В. *Глобалізація і розвиток відповідальності національного менеджменту.* – С. 47.

Статтю присвячено проблемам складних взаємовідносин еволюції відповідальності бізнесу і менеджменту у контексті глобалізації. Аналізуються сучасні аспекти економічної глобалізації з точки зору міжнародного менеджменту. На основі визначення стратегії і стратегічного менеджменту в аспекті моральної відповідальності зроблено припущення про дворівневий розвиток стратегій сучасних національних організацій.

Ключові слова: економічна глобалізація, тектонічна економіка, соціальна відповідальність бізнесу, моральна відповідальність менеджменту, стратегія нижчого і вищого рівнів, ролі сучасного менеджера.

Макогон Ю. В. *Стратегія відродження економіки Донецької області в пост-кризовий період в умовах глобалізації.* – С. 53.

У статті розглядається стратегія відродження економіки Донецької області в пост-кризовий період. Стаття дає коротку характеристику соціально-економічної ситуації в Донецькій області за останній період. Наводиться аналіз промислово-господарської бази регіону на сучасному етапі. Дається опис структури і динаміки розвитку малого та середнього бізнесу в регіоні. У статті наводиться SWOT аналіз області, на основі якого охарактеризовано сильні та слабкі сторони економічного розвитку регіону. Аналізуються основні загрози і можливості для реалізації економічного потенціалу області в умовах загострення політичної та економічної ситуації в регіоні. У статті наведено основні напрями реалізації стратегії економічного розвитку Донецької області. Вибудовано дерево стратегічних і тактичних цілей і завдань, досягнення яких дозволить вийти на стабільне економічне зростання в області.

Ключові слова: економічний розвиток, SWOT аналіз, відродження економіки, стратегія розвитку, Донецька область.

Мальчик М. В., Мартинюк О. В. *Парадигма формування та розвитку «зеленого маркетингу» в сучасних умовах.* – С. 59.

У статті обґрунтовується можливість використання концепції «екологічного маркетингу» з теоретичної та практичної точок зору, розглядається привабливість ринку «зелених» товарів, проблеми його розвитку і важливість для сучасного суспільства.

Ключові слова: екологічний маркетинг, «зелені» товари, поведінка споживачів, сприйняття товару споживачем.

Мохненко А. С. *Система прийняття управлінських рішень на підприємстві в умовах економічної кризи.* – С. 62.

На основі аналізу факторів ризику в сфері управління агроекономічними процесами пропонується концептуальна схема формування прийняття управлінських рішень (ПУР) в агросфері з урахуванням ризику, що враховує специфіку і характер взаємодії підсистеми ПУР по ризиках з іншими (зовнішніми і внутрішніми) підсистемами АПК.

Ключові слова: підприємство, сільське господарство, аграрна економіка, ризик, криза.

Осадча Н. В., Галясовська О. В. *Методи наукових досліджень при використанні інструментів антидемпінгових заходів в Україні.* – С. 66.

У статті розглянуто механізми захисту країнами в процесі міжнародної торгівлі на сучасному етапі національних інтересів, що дозволені Світовою організацією торгівлі. Розглянуто місце України у застосуванні нетарифних інструментів у практиці країн-членів СОТ та доведено проблемні аспекти антидемпінгових заходів в Україні як інструментів торговельного захисту.

Ключові слова: антидемпінгові заходи, антидемпінгові розслідування, експорт.

Падерин І. Д. *Виробнича програма як основа динамічної системи планування діяльності промислового підприємства в сучасних умовах.* – С. 71.

У статті досліджено наукові та практичні аспекти розробки виробничої програми в складі динамічної системи планування діяльності підприємства.

Важливою складовою системи є оптимізація виробничої програми з використанням сучасних економіко-математичних методів.

У роботі розкрито принципи планування системи, її перевага, структура і можливості коригування планів.

Пропонована динамічна система планування підприємства включає: основний блок планів: стратегічний, тактичний і оперативний, а також коригувальний: прогнозування, бізнес-планування та основи бюджетування. Крім цього в систему входять блоки обліку економічного аналізу, контролю планів і коректування цілей керівництвом підприємства.

Ключові слова: виробнича програма, динамічна система планування, основний блок планів, коригувальний блок планів, оптимізація планів.

Петренко Ю. О. *Фінансово-бюджетне управління розвитком місцевих соціально-економічних систем в Україні.* – С. 75.

У статті висвітлено основні недоліки системи місцевих фінансів в Україні за останні роки, проаналізовано внесені до бюджетного та податкового законодавства зміни основних правил фінансово-бюджетного управління, що покликані розширити компетенцію місцевих органів влади у сфері формування та розподілу фінансових ресурсів.

Ключові слова: фінансово-бюджетне управління, місцеві бюджети, місцеві податки і збори.

Покатаєва О. В., Дерев'янюк О. В. *Оцінка ефективності діяльності комерційного банку з використанням методу когнітивного моделювання.* – С. 78.

У статті визначено напрями розвитку та взаємодію системи факторів, що впливають на ефективність діяльності комерційного банку з використанням методу когнітивного моделювання.

Ключові слова: взаємодія, когнітивне моделювання, стратегія, система управління, фактор.

Рябокоть О.О. *Формування податкових надходжень місцевих бюджетів в умовах фіскальної децентралізації та шляхи їх оптимізації.* – С. 85.

Проаналізовано особливості формування доходної частини місцевих бюджетів в умовах децентралізації. Визначено роль податків у формуванні доходної частини місцевих бюджетів. Досліджено структуру податкових надходжень в контексті змін бюджетного та податкового законодавства в умовах бюджетної децентралізації. Розглянуто проблеми та обґрунтовано основні шляхи оптимізації формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації.

Ключові слова: місцевий бюджет, фіскальна децентралізація, доходи місцевих бюджетів, місцеві податки і збори, органи місцевого самоврядування.

Серіков А. В. *Оцінка й управління людським потенціалом особистості.* – С. 88.

В роботі вперше запропоновано оцінювати людський потенціал особистості за рахунок використання методу відновної вартості, що достатньо зрозуміло на інтуїтивному рівні. Для управління змінами людського потенціалу особистості з метою подальшої його капіталізації запропоновано використовувати пакет з таких відомих інструментів менеджменту як матричний аналіз, стратегічні карти та збалансована система показників.

Ключові слова: особистість, людський потенціал, оцінка, управління.

Сохнич А. Я., Кульбака В. М. *Інфраструктурна перебудова економіки України в умовах фінансової та соціально-політичної кризи.* – С. 92.

У статті розглянуто питання надання Україні міжнародних кредитів, у першу чергу, МВФ та Світового банку. Кошти, які залучаються від закордонних кредиторів не передбачають їх використання у перспективних галузях з метою гарантування своєчасного повернення кредитів та отримання прибутку для проведення розширеного виробництва.

Окреслено головну причину занепаду економіки – це некомпетентність головного законодавчого органу держави, який продукує лобістські закони повністю ігноруючи необхідність їх глибокого наукового обґрунтування.

Відзначено важливість радикальної зміни вектора інвестиційної політики держави з пасивно-вичікувальної на динамічно активну, що дасть можливість отримати сучасні технології які вкрай необхідні сьогодні, зважаючи на той жалюгідний стан науки в державі.

Звернуто увагу на загрозу втрати важелів централизованого управління економікою регіонів в процесі задекларованого керівництвом держави плану децентралізації та передачі частини владних повноважень на місця, що неодмінно призведе до неочікуваної федералізації, яка стане каталізатором фізичного розпаду держави в умовах агресії Росії.

Проведений економічний аналіз причин, які примушують міжнародні фінансово-кредитні організації співпрацювати із країнами, що мають найнижчий кредитний рейтинг, до яких належить і Україна. Розглянуто основні макроекономічні помилки керівництва держави в умовах ведення військових дій та пошуку ефективних шляхів відродження виробництва та позитивних зрушень у сфері зайнятості населення.

Ключові слова: економічна система, фінансування, кредити, інфляція, земельні ресурси, фінансово-кредитні організації.

Тараш Л. І., Петрова І. П. *Узагальнення практики використання форм державно-приватного партнерства.* – С. 97.

У статті узагальнено практику використання форм державно-приватного партнерства. Розглянуто контрактні та інституціональні форми державно-приватного партнерства у країнах Заходу. Визначено завдання щодо подальшого застосування державно-приватного партнерства в Україні.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, форми, світова практика, контрактні форми, інституціональні форми.

Ткаченко В. А. *Інституціональні підходи щодо організації складних саморегулюючих соціально-економічних систем.* – С. 103.

Обґрунтовано концептуальні підходи щодо принципів організації складних саморегулюючих соціально-економічних систем. Доведено, що синхронізатором множини підходів у сучасності як і у найближчому майбутньому стає визначення функціонування соціально-економічних систем на основі використання організаційно-виробничого потенціалу, а їх організаційні структури будуть орієнтовані більшою своєю частиною на ринкові відносини. Квінтесенцією такого підходу є високий рівень організаційно-технологічних виробничих процесів, здатних відповідним чином виготовляти товарну продукцію широкого попиту, як підприємства виробника так і підприємства-субпідрядника.

Ключові слова: ефективність, організаційні структури, системи управління, ринкові відносини, товарна продукція, якість, виробничі відносини.

Федорова Ю. В. *Глобалізація: економічний аспект.* – С. 108.

У статті розглянуто питання виникнення та суті процесу глобалізації в економічному аспекті. Виявлено протиріччя між заявленими та прихованими цілями англосаксонської моделі сучасної глобалізації. Описано результати її розповсюдження та причини кризи. Визначено фактори опору подальшому посиленню позицій "глобальної економіки". Зроблено прогноз щодо подальшого розвитку світових інтеграційних процесів.

Ключові слова: глобалізація, англосаксонська модель економіки, інтеграція, культурні цінності.

Харазішвілі Ю. М. *Стан та стратегічні орієнтири інвестиційно-інноваційної безпеки України.* – С. 113.

Проведено ідентифікацію сучасного стану рівня інвестиційно-інноваційної безпеки України за допомогою сучасних підходів інтегрального оцінювання рівня безпеки. За допомогою адаптивного методу регулювання визначено стратегічні орієнтири індикаторів інвестиційно-інноваційної безпеки, які є метою стратегічного планування Стратегії інноваційного розвитку України на середньострокову перспективу (до 2020 р.).

Ключові слова: економічна безпека, інтегральний індекс, інвестиції, інновації, індикатори, порогові значення, стратегічні орієнтири.

Холод С. Б., Войт С. М. *Критерії ефективності управління у складних саморегулюючих соціально-економічних системах мезорівня.* — С. 120.

Розглянуто концептуальні підходи щодо визначення критеріїв оцінки ефективності процесів управління у складних саморегулюючих соціально-економічних системах мезорівня.

Встановлено, що критерієм ефективності процесів управління трансформацією соціально-економічних систем на мезорівні є мінімізація економічних і соціальних витрат.

Доведено, що реалізувати такий підхід можливо за рахунок створення ефективного механізму управління розподілом факторів виробництва чи іншої діяльності, які є основними чинниками зниження внутрішньогосподарських протиріч і необґрунтованостей соціально-економічної нестабільності регіону, чи окремо взятого підприємства, фірми, незалежно від їх приналежності.

Ключові слова: соціально-економічні системи, процеси управління, механізм управління, ефективність, реалізація, мінімізація.

Чигарьов Д. В. *Сутність ефективності діяльності суб'єкта господарювання.* — С. 128.

У статті обґрунтовано характерні особливості формування ефективності діяльності промислового підприємства на основі аналізу і логічного узагальнення з урахуванням положень теорії управління, теорії розвитку і теорії прийняття рішень, що сприяє підвищенню рівня рентабельності функціонування у поточному і перспективному періодах. Серед характерних особливостей виділено урахування зовнішніх умов господарювання, узгодження вектору і цілей розвитку із рівнем ефективності.

Ключові слова: ефективність, промислове підприємство, формування ефективності, розвиток.

Чорний Р. С. *Особливості демографічного розвитку Волинської та Рівненської областей у контексті глобальних демографічних тенденцій.* — С. 132.

У статті окреслено доцільність подібного порівняльного демографічного аналізу, націленого на конструктивне вирішення наявних у регіоні проблем у світлі світового досвіду. Демографічний розвиток Волинської та Рівненської областей демонструє відповідність глобальним трендам. Проте мають місце тенденції більш кориговані як національними чинниками впливу (політичні події, економічні труднощі держави, зокрема високий рівень інфляції), так і регіональними факторами (усталені норми дітності населення, високі рівні шлюбності, специфіка регіональних ринків праці).

Ключові слова: демографічний розвиток регіону, населення, демографічне старіння, народжуваність, смертність, природний приріст, міграційна активність населення, розміщення населення.

Шаховалова Є. О. *Економічна сутність, форми, методи і джерела фінансового забезпечення відтворення основних засобів підприємств.* — С. 138.

У статті розглянуто економічну сутність відтворення основних засобів та його фінансового забезпечення в аграрних підприємствах. Доповнено перелік

можливих форм відтворення основних засобів підприємств. Виявлено недоліки запропонованої в економічній літературі класифікації джерел фінансового забезпечення відтворювальних процесів. Запропоновано класифікацію методів і джерел фінансового забезпечення відтворення основних засобів.

Ключові слова: відтворення основних засобів, фінансове забезпечення відтворення основних засобів, типи і форми відтворення, методи і джерела фінансового забезпечення відтворення основних засобів.

Шерстюк Р. П. *Імплементування інформаційної системи інноваційно-логістичного механізму управління ефективною діяльністю промислового підприємства як важіль стратегічного оновлення виробництва.* — С. 142.

У період реформування економіки, затвердження ринкових закономірностей та механізмів управління значну роль відіграють нові, більш ефективні методи, одним з яких по праву визнається стратегічна діяльність. У західній та східній теорії управління стратегічна діяльність визнана як окремий та перспективний предмет дослідження. Але в сучасній літературі немає однозначного визначення щодо розуміння стратегії та сукупності елементів стратегічного управління. Тому існує багато типів класифікації стратегій діяльності та принципів щодо визначення і обґрунтування стратегій підприємств.

В Україні теорія і практика стратегічної діяльності та управління нею ще не знайшли належного місця. Якщо науковці впевненні стосовно необхідності імплементування в діяльність господарюючих суб'єктів стратегічних методів, то більшість керівників підприємств ще вагаються від ствердження про неможливість використання досвіду зарубіжних корпорацій на українських підприємствах до дуже обережного погодження з тим, що окремі елементи стратегічного управління будуть корисними у найближчому майбутньому.

Ключові слова: імплементування, інновації, інноваційна логістика, семіотика, стабільність, стратегія, ефективність, фінанси, господарська діяльність.

Кирич Н. Б., Мельник Л. М., Погайдак О. Б. *Сталий розвиток суб'єктів господарювання: сутність та фактори впливу (Європейські акценти).* — С. 151.

У статті дано визначення поняття сталого розвитку підприємства на основі реалізації триєдиної концепції, що об'єднує економічну, соціальну та екологічну складові. Виявлені фактори, що суттєво впливають на діяльність підприємства й гальмують його сталий розвиток. У результаті застосування соціологічних методів дослідження виявлено хибну думку — окремі управлінці вітчизняних підприємств вважають, що лише наявність потужної виробничо-технологічної бази та активна інноваційна діяльність є найважливішим підґрунтям для забезпечення сталого розвитку машинобудівного підприємства, а питання екологічної безпеки та відповідальності — завданням державної політики. Запропоновано класифікацію факторів впливу на сталий розвиток підприємства: макро-, мезо- та мікросередовища та засоби впливу на них.

Ключові слова: Європейський вибір, екологія, сталий розвиток, підприємство, фактори впливу, середовище.

АННОТАЦИИ

Борейко В. И. *Пути вывода заработной платы из «тени».* — С. 3.

В статье исследована проблема нелегальной выплаты заработной платы и мероприятия Украины, направленные на ее решение; обосновано, что введение пропорциональной системы налогообложения доходов физических лиц не только не способствовало «детенизации» национальной экономики, но и привело к уменьшению поступлений в государственный бюджет, а изменения в законодательстве Украины, направленные на уменьшение ставки единого социального взноса из-за недостаточности средств, не могут быть реализованы большинством предприятий. С целью вывода заработной платы из «тени», предложено вернуть прогрессивную шкалу налогообложения доходов физических лиц, установить дифференцированный минимальный размер единого социального взноса для различных категорий работающих, снизить без каких-либо дополнительных ограничений ставку этого взноса и определять минимальный размер пенсии пропорционально количеству лет отработанного пенсионерами обязательного трудового стажа.

Ключевые слова: национальная экономика, нелегальная выплата заработной платы, пенсия, налог на доходы физических лиц, единый социальный взнос.

Бутенко А. И., Уманец Т. В., Сараева И. Н. *Оценка уровня доступности финансовых ресурсов для малого и среднего предпринимательства.* — С. 6.

Целью статьи является оценка реальной ситуации относительно доступности малого и среднего предпринимательства к финансовым ресурсам и разработка мероприятий, направленных на нивелирование негативных факторов в сфере их развития, которые впоследствии должны улучшить положение дел относительно доступности к финансовым ресурсам.

Проблема доступности малого и среднего предпринимательства (МСП) к финансовым ресурсам приобрела особую актуальность в сложный и нестабильный период социально-экономических и политических отношений украинской экономики. Проведенные исследования показали, что для нивелирования негативных факторов в сфере развития МСП необходима продуманная государственная антикризисная политика, направленная на сбалансирование бюджетной, налоговой и кредитно-финансовой политики поддержки отечественного бизнеса, которая, в первую очередь, должна улучшить положение дел относительно доступности МСП к финансовым ресурсам. В связи с этим предлагается разработать «Дорожную карту обеспечения доступа МСП к финансированию», стратегической целью которой должно быть формирование эффективной целостной государственной кредитно-финансовой политики, направленной на развитие и поддержку сектора МСП Украины.

Ключевые слова: предпринимательство, индекс деловых ожиданий, кредиты, поддержка развития малого предпринимательства, финансовые ресурсы, дорожная карта.

Винограденко С. А. *Повышение уровня концентрации как основа интенсификации использования земельных ресурсов сельхозпредприятий.* — С. 9.

Статья посвящена проблеме влияния концентрации на основные составляющие интенсификации использования земельных ресурсов в сельскохозяйственных предприятиях. В частности выявлено положительное влияние площади сельскохозяйственных угодий на материально-вещественный и результативный составляющие интенсификации и на экономическую эффективность интенсификации использования земельных ресурсов в сельскохозяйственных предприятиях. Выяснено, что большие по размеру угодий предприятия вкладывают в земельные ресурсы на треть больше, чем малые.

Ключевые слова: концентрация, интенсификация, земельные ресурсы, сельскохозяйственные предприятия, сельскохозяйственные угодья.

Каткова Н. В., Матушевская Е. А., Бурлан С. А. *Оценка экономической устойчивости судостроительных предприятий: критерии и показатели.* — С. 14.

В статье предложена система показателей оценки экономической устойчивости судостроительных предприятий с учетом специфики отрасли, влияния эндогенных и экзогенных факторов. Обосновано, что индикаторами обеспечения экономической устойчивости предприятий промышленности должны быть показатели финансовой, кадровой, производственно-технической, рыночной и экологической устойчивости. Предложены целевые значения индикаторов экономической устойчивости для одного из судостроительных предприятий.

Ключевые слова: оценка, экономическая устойчивость, показатель, судостроительная промышленность.

Ковалев В. Н. *Научные предпосылки формирования социальной модели управления экономикой государства.* — С. 19.

Статья является итоговой к циклу публикаций автора по проблемам влияния труда на формирование общественных отношений и создание социальной модели управления экономикой государства. В статье научно обоснованы новые методологические подходы к количественной оценке параметров социальной модели управления экономикой, построенной на принципах преимущества социальных цепей развития хозяйства в сравнении с экономическими целями.

Ключевые слова: модель, управление, экономика, принципы, баланс интересов, бизнес, наемный труд, человеческий капитал, трудовой потенциал, оплата труда, законы развития.

Коваль А. Ф. *Об отдельных новациях проекта Трудового кодекса Украины.* — С. 33.

В статье проанализированы нормы проекта Трудового кодекса Украины относительно контроля за выполнением работниками трудовых обязанностей, регламентирования работы на условиях ненормированного рабочего времени и изменения основ обязательного государственного социального страхования. Сформулированы рекомендации, направленные на обеспечение защиты прав и интересов работников.

Ключевые слова: технические средства контроля, ненормированное рабочее время, сверхурочная работа, страховой стаж.

Кузьменко Л. М., Солдак М. А. *Межрегиональное сотрудничество как фактор обеспечения развития территории. — С. 36.*

В статье рассмотрено межрегиональное сотрудничество как элемент решения многих вопросов территории, укрепления ее развития и поиска новых путей в реализации поставленных задач.

Ключевые слова: межрегиональное сотрудничество, валовый региональный продукт, структура промышленности регионов, кластеры, миграция населения.

Кукурудза И. И. *Европейская экономическая интеграция Украины: необходимость и возможные последствия. — С. 43.*

Исследована и аргументирована целесообразность участия Украины в региональных интеграционных объединениях, в том числе и в ЕС. Обращено внимание на риски и угрозы, которые могут возникнуть в ходе реализации Соглашения об Ассоциации и Зоне свободной торговли с ЕС. Предложены меры, осуществление которых позволит избежать негативных последствий и получить от евроинтеграции высокий социально-экономический эффект.

Ключевые слова: европейская экономическая интеграция Украины, необходимость экономической интеграции, риски и угрозы, зона свободной торговли, ассоциация.

Литовченко Б. В. *Глобализация и развитие ответственности национального менеджмента. — С. 47.*

Статья посвящена проблемам сложных взаимоотношений эволюции ответственности бизнеса и менеджмента в контексте глобализации. Анализируются современные аспекты экономической глобализации с точки зрения международного менеджмента. На основе определения стратегии и стратегического менеджмента в аспекте моральной ответственности делается предположение о двухуровневом развитии стратегий современных национальных организаций.

Ключевые слова: экономическая глобализация, тектоническая экономика, социальная ответственность бизнеса, моральная ответственность менеджмента, стратегия низшего и высшего уровней, роли современного менеджера.

Макогон Ю. В. *Стратегия возрождения экономики Донецкой области в пост-кризисный период в условиях глобализации. — С. 53.*

В статье рассматривается стратегия возрождения экономики Донецкой области в пост-кризисный период. Статья дает краткую характеристику социально-экономической ситуации в Донецкой области за последний период. Приводится анализ промышленно-хозяйственной базы региона на современном этапе. Дается описание структуры и динамики развития малого и среднего бизнеса в регионе. В статье приводится SWOT анализ области, на основе которого дается характеристика сильных и слабых сторон экономического развития региона. Анализируются основные угрозы и возможности для реализации экономического потенциала области в условия обострения политической и экономической ситуации в регионе. В статье приводятся основные направления реализации

стратегии экономического развития Донецкой области. Выстроено дерево стратегических и тактических целей и задач, достижение которых позволит выйти на стабильный экономический рост в области.

Ключевые слова: экономическое развитие, SWOT анализ, возрождение экономики, стратегия развития, Донецкая область.

Мальчик М. В., Мартинюк О. В. *Парадигма формирования и развития «зеленого маркетинга» в современных условиях. — С. 59.*

В статье обосновывается возможность использования концепции «экологического маркетинга» с теоретической и практической точек зрения, рассматривается привлекательность рынка «зеленых» товаров, проблемы его развития и важность для современного общества.

Ключевые слова: экологический маркетинг, «зеленые» товары, поведение потребителей, восприятие товара потребителем.

Мохненко А.С. *Система принятия управленческих решений на предприятии в условиях экономического кризиса. — С. 62.*

На основе анализа факторов риска в сфере управления агроэкономическими процессами предлагается концептуальная схема формирования принятия управленческих решений (ПУР) в агросфере с учетом риска, который учитывает специфику и характер взаимодействия подсистемы ПУР по рискам с другими (внешними и внутренними) подсистемами АПК.

Ключевые слова: предприятие, сельское хозяйство, аграрная экономика, риск.

Осадчая Н. В., Галясовская О. В. *Методы научных исследований при использовании инструментов антидемпинговых мероприятий в Украине. — С. 66.*

В статье рассмотрены механизмы защиты странами в процессе международной торговли на современном этапе национальных интересов, которые разрешены Всемирной организацией торговли. Рассмотрено место Украины в применении нетарифных инструментов в практике стран-членов ВТО и доказаны проблемные аспекты антидемпинговых мероприятий в Украине как инструментов торговой защиты.

Ключевые слова: антидемпинговые мероприятия, антидемпинговые расследования, экспорт.

Падерин И. Д. *Производственная программа как основа динамичной системы планирования деятельности промышленного предприятия в современных условиях. — С. 71.*

В статье исследованы научные и практические аспекты разработки производственной программы в составе динамичной системы планирования деятельности предприятия.

Важной составляющей системы является оптимизация производственной программы с использованием современных экономико-математических методов.

В работе раскрыты принципы планирования системы, ее преимущество, структура и возможности корректировки планов.

Предлагаемая динамическая система планирования предприятия включает: основной блок планов:

стратегический, тактический и оперативный, а также корректирующий: прогнозирование, бизнес-планирование и основы бюджетирования. Кроме этого в систему входят блоки учета экономического анализа, контроля планов и корректировки целей руководством предприятия.

Ключевые слова: производственная программа, динамичная система планирования, основной блок планов, корректирующий блок планов, оптимизация планов.

Петренко Ю. А. *Финансово-бюджетное управление развитием местных социально-экономических систем в Украине.* — С. 75.

В статье освещены основные недостатки системы местных финансов в Украине за последние годы, проанализированы внесенные в бюджетное и налоговое законодательство изменения основных правил финансово-бюджетного управления, призванные расширить компетенцию местных органов власти в сфере формирования и распределения финансовых ресурсов.

Ключевые слова: финансово-бюджетное управление, местные бюджеты, местные налоги и сборы.

Покатаева О. В., Деревянко А. В. *Оценка эффективности деятельности коммерческого банка с использованием метода когнитивного моделирования.* — С. 78.

В статье определены направления развития и взаимодействие системы факторов, влияющих на эффективность деятельности коммерческого банка с использованием метода когнитивного моделирования.

Ключевые слова: взаимодействие, когнитивное моделирование, стратегия, система управления, фактор.

Рябокоть О.А. *Формирование налоговых поступлений местных бюджетов в условиях фискальной децентрализации и пути их оптимизации.* — С. 85.

Проанализированы особенности формирования доходной части местных бюджетов в условиях децентрализации. Определена роль налогов в формировании доходной части местных бюджетов. Исследована структура налоговых поступлений в контексте изменений бюджетного и налогового законодательства в условиях бюджетной децентрализации. Рассмотрены проблемы и обоснованы основные пути оптимизации формирования доходов местных бюджетов в условиях децентрализации.

Ключевые слова: местный бюджет, фискальная децентрализация, доходы местных бюджетов, местные налоги и сборы, органы местного самоуправления.

Сериков А. В. *Оценка и управление человеческим потенциалом личности.* — С. 88.

В работе впервые предложено оценивать человеческий потенциал личности за счет использования метода восстановительной стоимости, что достаточно понятно на интуитивном уровне. Для управления изменениями человеческого потенциала личности с целью дальнейшей его капитализации предложено использовать пакет из таких известных инструментов менеджмента как матричный анализ, стратегические карты и сбалансированная система показателей.

Ключевые слова: личность, человеческий потенциал, оценка, управление.

Сохнич А. Я., Кульбака В. М. *Инфраструктурная перестройка экономики Украины в условиях финансового и социально-политического кризиса.* — С. 92.

В статье рассмотрен вопрос предоставления Украине международных кредитов, в первую очередь, МВФ и Всемирного банка. Средства, привлекаемые от зарубежных кредиторов не предусматривают их использования в перспективных отраслях в целях обеспечения своевременного возврата кредитов и получения прибыли для проведения расширенного производства.

Определена главная причина упадка экономики — это некомпетентность главного законодательного органа страны, продуцирующего лоббистские законы, полностью игнорируя необходимость их глубокого научного обоснования.

Отмечена важность радикального изменения вектора инвестиционной политики государства с пассивно-выжидательной на динамично активную, что позволит получить современные технологии, крайне необходимые сегодня, несмотря на плачевное состояние науки в государстве.

Обращено внимание на угрозу потери рычагов централизованного управления экономикой регионов в процессе задекларированного руководством государства плана децентрализации и передачи части властных полномочий на места, что непременно приведет к неожиданной федерализации, которая станет катализатором физического распада государства в условиях агрессии России.

Проведен экономический анализ причин, которые заставляют международные финансово-кредитные организации сотрудничать со странами, имеющими низкий кредитный рейтинг, к которым относится и Украина. Рассмотрены основные макроэкономические ошибки руководства государства в условиях ведения военных действий и поиска эффективных путей возрождения производства и положительных сдвигов в сфере занятости населения.

Ключевые слова: экономическая система, финансирование, кредиты, инфляция, земельные ресурсы, финансово-кредитные организации.

Тараш Л. И., Петрова И. П. *Обобщение практики использования форм государственно-частного партнерства.* — С. 97.

В статье обобщена практика использования форм государственно-частного партнерства. Рассмотрены контрактные и институциональные формы государственно-частного партнерства в странах Запада. Определено задание относительно дальнейшего применения государственно-частного партнерства в Украине.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, формы, мировая практика, контрактные формы, институциональные формы.

Ткаченко В. А. *Институциональные подходы к организации сложных самоуправляемых социально-экономических систем.* — С. 103.

Обосновано концептуальные подходы к принципам организации сложных самоуправляемых социально-экономических систем. Доказано, что синхронизатором множества подходов на современном уровне, как и в ближайшем будущем, становится определение эффективности функционирования социально-экономических систем на основе использования совокупного организационно-производственного потенциала, а их организационные структуры будут ориен-

тированы большей своей частью на рыночные отношения. Квинтэссенцией такого подхода является высокий уровень организационно-технологического потенциала производственных процессов таких систем, способных выпускать товарную продукцию широкого спроса, как предприятия-изготовителя, так и предприятия-субпоставщика.

Ключевые слова: эффективность, организационные структуры, системы управления, рыночные отношения, товарная продукция, качество, производственные отношения.

Федорова Ю. В. *Глобализация: экономический аспект.* – С. 108.

В статье рассмотрены вопросы возникновения и суть процесса глобализации в экономическом аспекте. Выявлены противоречия между заявленными и скрытыми целями англосаксонской модели современной глобализации. Описаны результаты ее распространения и причины кризиса. Определены факторы сопротивления дальнейшему усилению позиций "глобальной экономики". Сделан прогноз в отношении дальнейшего развития мировых интеграционных процессов.

Ключевые слова: глобализация, англосаксонская модель экономики, интеграция, культурные ценности.

Харазишвили Ю. М. *Состояние и стратегические ориентиры инвестиционно-инновационной безопасности Украины.* – С. 113.

Проведена идентификация современного состояния уровня инвестиционно-инновационной безопасности Украины с помощью современных подходов интегральной оценки уровня безопасности. С помощью адаптивного метода регулирования определены стратегические ориентиры индикаторов инвестиционно-инновационной безопасности, которые являются целью стратегического планирования Стратегии инновационного развития Украины на среднесрочную перспективу (до 2020 г.).

Ключевые слова: экономическая безопасность, интегральный индекс, инвестиции, инновации, индикаторы, пороговые значения, стратегические ориентиры.

Холод С. Б., Войт С. Н. *Критерии эффективности управления в сложных саморегулируемых социально-экономических системах мезоуровня.* – С. 120.

Рассмотрены концептуальные подходы определения критериев оценки эффективности процессов управления в сложных саморегулируемых социально-экономических системах мезоуровня.

Установлено, что критериями эффективности процессов управления трансформацией сложных социально-экономических систем мезоуровня является минимизация экономических и социальных вложений.

Доказано, что реализация такого подхода возможна посредством создания эффективного механизма управления распределением факторов производства или другой деятельности, которые являются основными при снижении внутрихозяйственных противоречий и необоснованности социально-экономической нестабильности региона в целом, или отдельно взятого предприятия (фирмы), независимо от их принадлежности.

Ключевые слова: социально-экономические системы, процессы управления, механизм управления, эффективность, реализация, минимизация.

Чигарёв Д. В. *Сущность эффективности деятельности субъекта хозяйствования.* – С. 128.

В статье обоснованы характерные особенности формирования эффективности деятельности промышленного предприятия на основе анализа и логического обобщения с учетом положений теории управления, теории развития и теории принятия решений, что способствует повышению уровня рентабельности функционирования в текущем и перспективном периодах. Среди характерных особенностей выделены учет внешних условий хозяйствования, согласование вектора и целей развития с уровнем эффективности.

Ключевые слова: эффективность, промышленное предприятие, формирование эффективности, развитие.

Черный Р. С. *Особенности демографического развития Волынской и Ровенской областей в контексте глобальных демографических тенденций.* – С. 132.

В статье обозначена целесообразность подобного сравнительного демографического анализа, нацеленного на конструктивное решение имеющихся в регионе проблем в свете мирового опыта. Демографическое развитие Волынской и Ровенской областей демонстрирует соответствие глобальным трендам. Однако имеют место тенденции более корректируемые как национальными факторами воздействия (политические события, экономические трудности государства, в частности высокий уровень инфляции), так и региональными факторами (устоявшиеся нормы детности населения, высокие уровни брачности, специфика региональных рынков труда).

Ключевые слова: демографическое развитие региона, население, демографическое старение, рождаемость, смертность, естественный прирост, миграционная активность населения, размещения населения.

Шаховалова Е. О. *Экономическая сущность, формы, методы и источники финансового обеспечения воспроизводства основных средств предприятий.* – С. 138.

В статье рассмотрено экономическую сущность воспроизводства основных средств и его финансового обеспечения в аграрных предприятиях. Дополнен перечень возможных форм воспроизводства основных средств предприятий. Выявлены недостатки предложенной в экономической литературе классификации источников финансового обеспечения воспроизводственных процессов. Предложена классификация методов и источников финансового обеспечения воспроизводства основных средств.

Ключевые слова: воспроизводство основных средств, финансовое обеспечение воспроизводства основных средств, типы и формы воспроизводства, методы и источники финансового обеспечения воспроизводства основных средств.

Шерстюк Р. П. *Имплементация информационной системы инновационно-логистического механизма управления эффективной деятельностью промышленного*

предприятия как рычаг стратегического обновления производства. – С. 142.

В период реформирования экономики, утверждения рыночных закономерностей и механизмов управления значительную роль играют новые, более эффективные методы, одним из которых по праву признается стратегическая деятельность. В западной и восточной теории управления стратегическая деятельность признана как отдельный и перспективный предмет исследования. Но в современной литературе нет однозначного определения относительно понимания стратегии и совокупности элементов стратегического управления. Поэтому существуют многие типы классификации стратегий деятельности и принципов относительно определения и обоснования стратегий предприятий.

В Украине теория и практика стратегической деятельности и управление ею еще не нашли надлежащего места. Если ученые убеждают относительно необходимости имплементации в деятельность хозяйствующих субъектов стратегических методов, то большинство руководителей предприятий еще колеблются от утверждения о невозможности использования опыта зарубежных корпораций на украинских предприятиях к очень осторожному согласованию с тем, что отдельные элементы стратегического управления будут полезными в ближайшем будущем.

Ключевые слова: Имплементация, инновации, инновационная логистика, семиотика, стабильность,

стратегия, эффективность, финансы, хозяйственная деятельность.

Кирич Н. Б., Мельник Л. М., Погайдак О. Б.
Устойчивое развитие субъектов хозяйства: сущность и факторы влияния (Европейские акценты). – С. 151.

В статье дано определение понятия устойчивого развития предприятия на основе реализации триединой концепции, объединяющей экономическую, социальную и экологическую составляющие. Выявлены факторы, которые существенно влияют на деятельность предприятия и тормозят его устойчивое развитие. В результате применения социологических методов исследования обнаружено заблуждение – отдельные управленцы отечественных предприятий считают, что только наличие мощной производственно-технологической базы и активная инновационная деятельность является важнейшим основанием для обеспечения устойчивого развития машиностроительного предприятия, а вопрос экологической безопасности и ответственности – задачей государственной политики. Предложена классификация факторов влияния на устойчивое развитие предприятия: макро-, мезо- и микросреды и средства воздействия на них.

Ключевые слова: Европейский выбор, экология, устойчивое развитие, предприятие, факторы влияния, среда.

ABSTRACTS

Boreico V. *Ways of removing wage from the «shadow».* – P. 3.

In the article of the problem of illegal payment of wages and the measures of Ukraine, aimed at its decision, are investigated; proved, that the introduction of a proportional system of personal income tax not only do not promoted «legalization» of the national economy, but also led to a reduction in government revenue, and changes in legislation of Ukraine aimed at reducing a bet of the single social contribution, due to lack of funds, can not be realized by most companies. For the purpose of removing wage from the «shadow», prompted to restore progressive income taxation of individuals, to establish differentiated minimum size single social contribution for different categories of workers, to lower without any additional restrictions a bet of this contribution and to determine the minimum pension in proportion to the number of years of compulsory seniority of spent pensioners.

Keywords: national economy, illegal payment of salaries, pension, income tax, single social contribution.

Butenko A. I., Umanets T. V., Saraeva I. N. *Assessing the level of access to financial resources for small and medium-sized businesses.* – P. 6.

The aim of the article is to assess the real situation regarding the availability of small and medium enterprises to financial resources and the development of activities aimed at leveling the negative factors in their development, which subsequently have to improve the situation regarding the availability of financial resources.

The problem of the availability of small and medium enterprises (SMEs) to finance has become particularly relevant in the difficult and unstable period of socio-economic and political relations of the Ukrainian economy. Studies have shown that for the leveling of negative factors in the development of SMEs, consider the state anti-crisis policy aimed at balancing the budget, tax and fiscal policies to support domestic business, which is, first and foremost, is to improve the situation regarding the availability of SMEs to finance. In this regard, it is proposed to develop a "road map to ensure SMEs' access to finance", whose strategic goal should be to build an effective integrated public credit and financial policies for the development and support of the SME sector in Ukraine.

Keywords: business, business expectations index, loans, support for small business development, financial resources, roadmap.

Vynohradenko S. O. *Increasing of the level of concentration as a basis for intensification use of land resources of agricultural enterprises.* – P. 9.

Article devoted to the problem influence level concentration on the main components of intensification of use of land resources in the agricultural enterprises. In particular detected a positive impact area of agricultural land on material and resultant components intensification and on economic efficiency intensification of use land resources in the agriculture enterprises. It is found that larger enterprises have invested in land resources a third more money than small.

Keywords: concentration, intensification, land resources, agricultural enterprises, agricultural land.

Katkova N. V., Matushevska O. A., Burlan S. A. *Estimation of economic stability shipyard: criteria and indicators.* – P. 14.

In the article the system of indicators to measure the economic stability of shipyards, the influence of industry-specific, the impact of endogenous and exogenous factors. Grounded that provide indicators of economic stability of industrial enterprises to be indicators of financial, personnel, technological, market and environmental sustainability. The proposed target values of indicators of economic stability for one of the shipyards.

Keywords: estimation, economic stability, index, shipbuilding industry.

Kovalyov V. M. *Scientific Prerequisites for the Formation of the Social Model of Management of Economy of the State.* – P. 19.

This article is the outcome of a cycle of publications of the author on the problems of the influence of labour on the formation of social relations and the creation of a social model of management of economy of the state. In the article new methodological approaches to the quantitative estimation of parameters of the social model of economic management have been scientifically grounded which are based on the principles of the benefits of social chains of the economic development in comparison with the economic objectives.

Keywords: model, management, economy, principles, balance of interests, business, wage labour, human capital, labour potential, remuneration of labour, laws of development.

Koval A. Ph. *On certain innovations the draft Labour Code of Ukraine.* – P. 33.

The paper analyzes the rules of the draft Labour Code of Ukraine on monitoring the implementation of the employees job duties, work for the regulation of the conditions of irregular working time and changes in the foundations of compulsory state social insurance. Recommendations aimed at protecting the rights and interests of workers.

Keywords: engineering controls, irregular working hours, overtime, insurance experience.

Kyzmenko L. M., Soldak M. O. *Interregional cooperation as a factor of development of the territory.* – P. 36.

In the article considered interregional cooperation as element of decision many difficult subject of territory, strengthen its development and search new ways to implement the tasks.

Keywords: interregional cooperation, gross regional product, regional industry structure, clusters, migration of population.

Kukurudza I. I. *European economic integration of Ukraine: necessity and possible consequences.* – P. 43.

In the article expediency of Ukraine's participation in the regional integration associations, including EU, was examined and argued. Special attention was paid to possible risks and threats that may occur due to realization of Association and Free Trade Area with EU Agreement. Certain measures that can help to avoid negative consequences and get the highest socioeconomic effect from Eurointegration were proposed.

Keywords: European economic integration of Ukraine, necessity of economic integration, risks and threats, free trade area, association.

Litovchenko B. V. *The Globalization and Development of the National Management Responsibility.* – P. 47.

On the base of the strategy and strategic management determination, including the moral responsibility, the preposition about.

The article is devoted to the complicated evolution problems of interrelationships among business and management responsibilities in the context of the globalization. The contemporary aspects of the economic globalization from the point of international management view are analyzed. On the base of a strategy and strategy management determination in the aspect of the moral responsibility a preposition about development of two-level strategies in the modern national organizations is made.

Keywords: economic globalization, tectonic economy, social responsibility of business, moral responsibility of management, low and high level strategies, modern manager's roles.

Makogon Y. *The strategy of reviving the economy of Donetsk region in the post-crisis period in the context of globalization.* – P. 53.

The article discusses the strategy of reviving the economy of Donetsk region in the post-crisis period. Article gives a brief description of the socio-economic situation in the Donetsk region in the last period. The analysis of industrial and economic base of the region, at the present stage. The description of the structure and dynamics of development of small and medium-sized businesses in the region. The article provides a SWOT analysis of the area on which describes the strengths and weaknesses of the region's economic development. Analyzes the main threats and opportunities for the realization of the economic potential of the region, in terms of worsening political and economic situation in the region. The article presents the main directions of economic development strategy of the Donetsk region. Building the tree of strategic and tactical goals and objectives, the achievement of which will allow to enter the stable economic growth in the region.

Keywords: economic development, SWOT analysis, the revival of the economy, development strategy, Donetsk region.

Malchik M. V., Martyniuk O. V. *Paradigm of formation and development of "green marketing" in modern conditions.* – P. 59.

In the article we point out the possibility of using the concept of "ecological marketing" with a theoretical and practical point of view; the attractiveness of "green" products market is considered, problems of its development and importance to modern society are revealed.

Keywords: ecological marketing, "green" products, consumer behavior, consumer perception of the product.

Mohnenko A. S. *System management decisions for the enterprise in the economic crisis.* – P. 62.

Based on the analysis of risk factors in the management of processes agroekonomichnimi proposed conceptual scheme of forming managerial decision making (PUR) in agrosferi of risk that takes into account the specificity and nature of interaction between subsystems PUR on the risks to other (external and internal) subsystems APC.

Keywords: enterprise, company, agriculture, agricultural economics, risk.

Osadcha N., Galyasovska O. *Methods of research using the tools of anti-dumping measures in Ukraine.* – P. 66.

This article considers allowed by the World Trade Organization the protective mechanisms of national interests by the countries in the process of international trade on the modern stage. It is viewed the place of Ukraine in the application of non-tariff instruments in the practice of WTO members and it is also proved some problematic aspects of the anti-dumping measures in Ukraine as the tools of the trade defense.

Keywords: antidumping measures, anti-dumping investigation, exports.

Paderin I.D. *Production program as a basis for dynamic planning of an industrial enterprise in modern conditions.* – P. 71.

In the article the scientific and practical aspects of the development of the production program as part of a dynamic planning of the company.

An important component of the system is to optimize the production program using modern economic and mathematical methods.

In the disclosed principles of planning system, its structure and the advantage of the possibility of adjusting plans.

The proposed dynamic enterprise planning system includes the main unit plans: strategic and tactical operational and correction: forecasting and business planning basics of budgeting. In addition, the system includes accounting units of economic analysis. Control plans and objectives of management of the company adjustments.

Keywords: production program, a dynamic scheduling system, the main unit plans, correcting unit plans, optimization plan.

Petrenko Yu. O. *Financial and budget management of local social and economic systems development in Ukraine.* – P. 75.

The article highlights the main shortcomings of the system of local finance in Ukraine in recent years, and analyzes changes in the basic rules of financial and budget management, presented by the amendments to the budget and tax legislation designed to extend the competence of local authorities in the field of formation and distribution of financial resources.

Keywords: financial and budget management, local budgets, local taxes and fees.

Pokataeva O. V., Derevyanko O. V. *Evaluation of commercial bank of using the method cognitive modeling.* – P. 78.

In the article the directions of development and interaction of factors that influence the effectiveness of the commercial bank using the method of cognitive modeling.

Keywords: interaction, cognitive modeling, strategy, management system, factor.

Ryabokon O. *Formation of a profitable part of local budgets in the context of decentralization.* – P. 85.

There are analyzed the features of formation of a profitable part of local budgets in the context of decentralization. The role of taxes in the formation of a profitable part of local budgets is determined. Both the structure of tax revenues in the context of changes in the budget and the tax legislation in the context of fiscal decentralization are

studied. Problems of formation of incomes of local budgets in the conditions of decentralization are considered and the basic ways of optimization are argued.

Keywords: local budget, fiscal decentralization, local budget finance, local taxes and fees, local government.

Serikov A. V. *Estimation and management of human capital of personality.* – P. 88.

For the first time this work is devoted to estimate human capital of personality by using the method of restorative worth what is enough clear at the intuitive level. Author proposes to use such well known management instruments as matrix analysis, strategic maps and balanced system of indexes for managing the changes of human capital of personality for the purpose of its further capitalization.

Keywords: personality, human potential, estimation, management.

Sokhnych A. Y., Kul'baka V. M. *Ukraine infrastructure economic restructuring in the condition of financial, social and political crisis.* – P. 92.

The article deals with the issue of international loans to Ukraine, first of all, the IMF and World Bank loans.

The money attracted from foreign lenders don't provide their using in the promising sectors in order to ensure loans refund on time and to get profit for extended production.

This work describes the main reason of the economy decline. It is incompetence of the main legislative part of the state, which produces lobbying laws completely ignoring the need for their profound scientific foundation.

The importance of radical change of state investment policy vector from passive expectant to dynamically active one, which will give an opportunity to get the modern technologies which are really essential today, due to the miserable condition of science in the state, has been noted.

This work pays attention to the threat of losing centralized management arms of the region's economy during the declared state leadership plan for decentralization and transfer of a part of full powers to local authorities will certainly lead to unexpected federalization, which will be a catalyst for the physical collapse of the state in terms of Russian aggression.

The economic analysis of the reasons which force international financial organizations to cooperate with the countries that have the lowest credit rating, including Ukraine, has been conducted in this article. The article considers the main macroeconomic errors of country leaders during the war and search of effective ways of revival of production and improvements in employment of population.

Keywords: economic system, financing, loans, inflation, land resources, financial and credit organizations.

Tarash L. I., Petrova I. P. *Generalization of practice of the use of forms of public-private partnership.* – P. 97.

Practice of the use of forms of public-private partnership is generalized in the article. The contract and institutional forms of public-private partnership are considered in the countries of the West. The task of relatively further application of public-private partnership is certain in Ukraine.

Keywords: state-private partnership, forms, world practice, contract forms, institutional forms.

Tkachenko V. *Institutional approaches to the organization of complex self-governing social and economic systems.* – P. 103.

The conceptual approaches to the principles of self-organization of complex socio-economic systems were substantiated. It was proved that determining the functioning efficiency of the socio-economic systems based on the use of a collective organizational and production potential becomes the synchronizer of many approaches both at present and in the near future. Organizational structures of these systems will be guided mostly by the market relations. Quintessence of this approach is a high level of organizational-technological potential of such systems' manufacturing processes capable to produce marketable products of high demand; both the manufacturer and enterprise-subcontractor possessing this high potential.

Keywords: efficiency, organizational structure, management, market relations, commodity products, quality, industrial relations.

Fedorova Yu. V. *Globalization: economic issues.* – P. 108.

The questions of the origin and essence of the process of globalization in the economic aspect. Revealed contradictions between the stated and hidden objectives of the Anglo-Saxon model of modern globalization. The results of its distribution and causes of the crisis. The factors of resistance to further strengthen the position of the "global economy." The forecast for the further development of world integration processes.

Keywords: globalization, the anglo-saxon model of economy, integration, cultural values.

Kharazishvili Y. *Status and strategic guidelines of investment and innovation security of Ukraine.* – P. 113.

Identification of the current state of the level of investment and innovative safety of Ukraine using modern approaches of integrated assessment of the level of security. With the adaptive control method defined strategic guidelines indicators of investment and innovation security, which are the target of the Strategic Planning Strategy of innovative development of Ukraine in the medium term (until 2020).

Keywords: economic security, integral index, investment, innovation, indicators, thresholds, strategic guidelines.

Kholod S. B., Voit S. M. *Management efficiency criteria of complex self-regulating social and economic systems at mesolevel.* – P. 120.

Conceptual approaches to the definition of criteria for evaluating the effectiveness of management processes in complex self-regulating social and economic systems at mesolevel are considered.

It was established that the efficiency criteria of processes charged with management of transformation of complex social and economic systems is minimization of economic and social expenditures at mesolevel.

It is proved that the implementation of such an approach is possible through the creation of an effective mechanism for controlling the distribution of the production factors or other activities that are essential in reducing intraeconomic contradictions and unsubstantiated socio-economic instability in the region as a whole, or as individual enterprise (company), regardless of their affiliation.

Keywords: socio-economic systems, management processes, management mechanism, efficiency, implementation, minimization.

Chigarev D. B. *Economic content of industrial enterprises efficiency.* – P. 128.

The work presents characteristic features of the industrial enterprise formation efficiency on the basis of analysis and compilation, management theory, development theory and theory of decision-making thereby increasing the profitability level of functioning in the current and prospective periods. Among the characteristic features highlighted account of external economic conditions, the coordination of the vector and development goals with the efficiency level.

Keywords: efficiency, industrial enterprise, formation of efficiency, development.

Chornyi R. S. *Demographic features of Volyn and Rivne regions in the context of global demographic trends.* – P. 132.

The article outlines the feasibility of such a comparative demographic analysis aimed at constructive solutions available regional problems in the light of international experience. Demographic development Volyn and Rivne regions demonstrates compliance with global trends. However, there are more trends corrected by national factors influence (political events, economic difficulties of the state, including high inflation) and regional factors (fertility norms established population, high levels of marriage, specific regional labor markets).

Keywords: demographic development of the region, population, demographic aging, fertility, mortality, natural growth, migration activity of the population, population distribution.

Shakhovalova I. O. *Economic essence, forms, methods and sources of financing the reproduction of fixed assets of enterprises.* – P. 138.

The article reveals the economic essence of the reproduction of fixed assets and its financing in agricultural enterprises. We supplemented the list of possible forms of reproduction of fixed assets in enterprises. We revealed the weaknesses of the proposed classification of financial sources used for the reproduction processes in the economic literature. Was proposed the classification of methods and sources of financing reproduction of fixed assets.

Keywords: reproduction of fixed assets, financing reproduction of fixed assets, types and forms of reproduction, methods and sources of finance to ensure the reproduction of fixed assets.

Sherstiuk R. P. *Implementing information system innovation and effective logistics management mechanism of activity of industrial enterprise as a strategic lever update production.* – P. 142.

During economic reforms, approving laws and scientific management mechanisms play a significant role new and more effective methods, one of which is rightly recognized as a strategic activity. In the western and eastern management theory strategic activities is recognized as a separate subject and promising research. But in modern literature there is no unambiguous definition on understanding the strategy and set of elements of strategic management. Because there are many types of classification policies and guidelines to identify and study strategies of enterprises.

In Ukraine, the theory and practice of strategic management and have not found a proper place. If scientists are convinced of the need in implementing the activities of business entities of strategic methods, most managers still vary from assertion of inability to use the experience of foreign corporations in the Ukrainian business very cautious approval to the fact that some elements of strategic management will be useful in the future.

Keywords: Implementation, Innovation, Innovative Logistics, semiotics, stability, strategy, efficiency, finance, economic activity.

Kyrych N., Melnyk L., Pohaidak O. *Sustainable development of economic agents: essence and impact factors (European focus).* – P. 151.

The article defines the concept of sustainable development on the basis of implementing the Triple Bottom Line that integrates economic, social and environmental components. The factors that significantly affect the activities of the company and hamper its sustainable development were defined. In the result of sociological research methods was revealed a misconception – some Ukrainian enterprises managers believe that only the presence of a strong industrial and technological base and active innovation is an essential basis for sustainable development of machine-building enterprises, but the issue of safety and environmental responsibility – the task of government policy. The classification of factors that influence the sustainable development of the company on macro-, meso- and micro-environment was defined.

Keywords: European choice, ecology, sustainable development, enterprise, impact factors, environment.